

**Zápis z jednání Pracovní skupiny k porodnictví (dále jen „Pracovní skupina“)
při Radě vlády pro rovnost žen a mužů (dále jen „Rada“)
konaného dne 7. června 2017**

Místo a čas konání: nábřeží Edvarda Beneše 4, 118 01 Praha 1, zasedací místnost č. 140,
od 13:00 do 16:00 hod.

Přítomné členky a členové:

	Jméno a příjmení člena/členky	Instituce
1.	Candigliota Zuzana	Liga lidských práv
2.	Čermáková Marie (<i>předsedkyně Pracovní skupiny</i>)	Rada vlády pro rovnost žen a mužů
3.	Forberger Andrea	Ekonomická specialista
4.	Frýdlová Alena Zástupkyně: Kateřina Ratislavová	Česká konfederace porodních asistentek
5.	Hlinomaz Ota	Ministerstvo spravedlnosti ČR
6.	Hořejší Adéla	Hořejší Legal
7.	Kopková Denisa	Ministerstvo zdravotnictví ČR
8.	Königsmarková Ivana	Unie porodních asistentek
9.	Legnerová Dita	Všeobecná zdravotní pojišťovna
10.	Pavlíková Markéta	Biostatistička
11.	Šmídová Iva	Rada vlády pro rovnost žen a mužů
12.	Vnoučková Marie	Unie porodních asistentek

Omluvené nebo nepřítomné členky a členové:

	Jméno a příjmení člena/členky	Instituce
1.	Dostál Ondřej (<i>místopředseda Pracovní skupiny</i>)	SINE
2.	Fejfarová Jana	Česká asociace sester
3.	Feyereisl Jaroslav	Ministerstvo zdravotnictví
4.	Hrešanová Ema	Západočeská univerzita v Plzni
5.	Kozák Václav	Podřipská nemocnice s poliklinikou Roudnice n. L., s.r.o.
6.	Pastuchová Jana	Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR
7.	Peremská Marcela	Krajská zdravotní, a.s.
8.	Pleskot Robert	Zdravotnická záchranná služba hl. m. Prahy

9.	Rytíř Milan	Odborná společnost praktických dětských lékařů ČLS JEP
10.	Skálová Sylva	Česká pediatrická společnost ČLS JEP
11.	Uhl Michal	Rada vlády pro rovnost žen a mužů
12.	Unzeitig Vít	Ministerstvo zdravotnictví

Hosté a hostky:

	Jméno a příjmení člena/členky	Instituce
1.	Brzobohatá Zuzana	ÚV ČR
2.	Šimandlová Kamila	ÚV ČR
3.	Viktorinová Nikola	ÚV ČR

Sekretariát Rady: Grünbergová Lenka, Zachariášová Lucia

Z celkového počtu 24 členek a členů Pracovní skupiny bylo přítomno 11, resp. 12 osob. Pracovní skupina nebyla usnášeníschopná.

1. Úvod

Předsedkyně Pracovní skupiny přivítala přítomné členy a členky a také hostky. Uvedla, že Pracovní skupina není usnášeníschopná. Práce Pracovní skupiny byla v posledním období soustředěna do dílčích pracovních týmů, jejichž pokroky budou postupně projednávány. Dále představila navržený program jednání.

M. Pavlíková navrhla spojit bod 2 a 3 do jednoho. Pracovní skupina se s tímto návrhem ztotožnila.

Program jednání byl tedy následující:

Návrh programu jednání Pracovní skupiny k porodnictví dne 7. června 2017	
1. Úvod	M. Čermáková
2. Shrnutí činnosti pracovního týmu pro sběr dat a analýz – podnět k publikování statistických dat a shrnutí aktuálního vývoje v ČR z hlediska klientek předporodní, porodní a poporodní péče, a aktuálního zahraničního vývoje z hlediska nových doporučení v péči	Sekretariát Pracovní skupiny, M. Pavlíková, diskuse
3. Prezentace témat pracovního týmu pro etický rozměr	I. Šmídová, diskuse
4. Shrnutí výstupů kulatého stolu k porodním domům a centrům porodních asistentek	A. Forberger, diskuse
5. Shrnutí činnosti pracovního týmu pro legislativu – podnět k porodním domům	Z. Candigliota, diskuse
6. Aktuální informace z jednání s Ministerstvem zdravotnictví	M. Čermáková, sekretariát Pracovní skupiny, diskuse
7. Různé	členky a členové Pracovní skupiny

2. Shrnutí činnosti pracovního týmu pro sběr dat a analýz – podnět k publikování statistických dat a shrnutí aktuálního vývoje v ČR z hlediska klientek předporodní, porodní a poporodní péče, a aktuálního zahraničního vývoje z hlediska nových doporučení v péči

M. Čermáková otevřela další bod jednání a předala slovo M. Pavlíkové.

M. Pavlíková nejprve shrnula aktuální situaci ohledně podnětu k publikaci statistických dat z oblasti porodnictví – podnět byl předložen do mezirezortního připomínkového řízení. Zásadní a rozporné připomínky přišly zejména z MZd. Proběhla již částečně práce na jejich vypořádání, je plánováno další vypořádání na náměstkovské úrovni.

M. Čermáková požádala, aby se vypořádání statistického podnětu mohla účastnit i M. Pavlíková.

M. Pavlíková dále k vývoji v ČR uvedla, že poslední ročenka Rodička a novorozenec byla publikována v roce 2013. Dosud v tomto nedošlo k pokroku, který byl ze strany ÚZIS přislíben na jednání v loňském roce. ÚZIS však poskytuje data na vyžádání. Z dat za rok 2014 a 2015 mj. vyplývá, že podíl císařských řezů se drží na 26 %, počet epiziotomií klesl ze 42 % na 37 % (což je stále až 3x více než v ostatních zemích západní Evropy). Do roku 2009 jsme měli 5 % porodů koncem pánevním, což je běžný podíl. Od roku 2009 se tento podíl začal zvyšovat. V roce 2013 to bylo 9 %, v roce 2015 už 16 %, většina z těchto porodů byla zakončena císařským řezem. Zůstává otázkou, jaké jsou důvody takového procentuálního zvýšení. Je to otázka zejm. pro zdravotní pojišťovny. Dotázala se, zda je možné, aby v tomto pojišťovny nějakým způsobem zasáhly.

D. Legnerová souhlasila, že indikace císařských řezů je třeba prověřovat a uvedla, že zmíněné informace předá v rámci VZP dále.

D. Kopková uvedla, že by bylo vhodné, aby v případě, že jsou diskutovány situace související s fungováním ÚZIS, byl přítomen zástupce/kyně ÚZIS alespoň jako hostující osoba.

M. Čermáková doplnila, že ÚZIS je pro Pracovní skupinu velmi potřebným partnerem. Navrhla, aby byl ÚZIS osloven pro jmenování člena/členky do Pracovní skupiny.

M. Pavlíková dále pokračovala, že MZd v reakci na výsledky rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva (dále jako „ESLP“) v případě Dubská a Krejzová proti České republice přislíbilo dopracovat doporučení pro péči během fyziologického porodu, a dotázala se, zda k tomu D. Kopková má nějaké bližší informace.

D. Kopková uvedla, že MZd se primárně zaměřuje na plnění úkolů v rámci Aktualizovaných opatření Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů (dále jako „Priority“), které zřejmě nestihne zpracovat v termínu, ale práce již probíhají ve spolupráci s Odborem rovnosti žen a mužů (dále jako „Odbor“) se počítá. O doporučených klinických standardech se hovoří, ale řešení fyziologického porodu teď není aktuální otázkou.

A. Hořejší se dotázala, zda budou do procesu tvorby materiálů z Priorit zahrnuty i samostatné komunitní porodní asistentky.

D. Kopková uvedla, že MZd je srozuměno s tím, že má do tvorby zahrnout více aktérů z oblasti porodnictví.

L. Zachariášová uvedla, že MZd má spolupracovat s ÚV ČR. ÚV ČR proto osloví MZd, aby před tím, než budou diskutované brožury hotové, byly zaslány Odboru ke komentářům.

M. Pavlíková dále pokračovala, že v Brně je v plánu stavět novou kliniku, plánuje se i otevření zvláštního křídla pro porodní asistentky. Další informací bylo, že Světová zdravotnická organizace vydala na konci roku 2016 dokument, ve kterém se věnuje i porodnickému násilí, a jak se mu vyvarovat. (M. Pavlíková přislíbila poslat přesný odkaz na dokument.) Novinkou jsou také doporučení The American Congress of Obstetricians and Gynecologists k omezování intervencí při porodu, která vychází z evidence based péče. Odkaz byl zaslán již spolu s pozvánkou na jednání Pracovní skupiny. (Blíže viz zde: <https://www.acog.org/-/media/Committee-Opinions/Committee-on-Obstetric-Practice/co687.pdf>.)

M. Čermáková poděkovala za shrnutí a ukončila projednávání tohoto bodu programu.

3. Prezentace témat pracovního týmu pro etický rozměr

M. Čermáková otevřela třetí bod programu a předala slovo I. Šmídové.

I. Šmídová uvedla, že tým pro etický rozměr se sešel v srpnu, aby si stanovil priority s tím, že je přednese na celé Pracovní skupině. Před jednáním Pracovní skupiny došlo ještě k jedné schůzce týmu pro etický rozměr, aby byla prioritní témata potvrzena, případně prodiskutována nová. Byly potvrzeny všechny předchozí priority, a to:

1. volba okolností porodu a související faktická dělba kompetencí a pravomocí mezi zúčastněné profese;
2. revize zdravotní dokumentace porodů, jež mimo jiné umožní srovnávat a analyzovat podstatné trendy v českém porodnictví.
3. vznik funkčního modelu přenosu relevantních informací a efektivní komunikace mezi poskytovateli a příjemci/kyněmi péče pro celé období těhotenství, porodu a šestinedělí.

Přidáno bylo téma:

4. identifikace dosud nereflektovaných, tabuizovaných nebo zanedbávaných oblastí či témat v praxi českého porodnictví a poskytování předporodní, porodní a poporodní péče.

Dále během schůzky došlo ke shodě na tom, že by bylo vhodné v budoucnu uspořádat seminář zaměřený na téma bioetiky. Výhledově by také mohla být navázána spolupráce s etickou komisí MZd. Uzavřela, že jedno z tématu bude vybráno a začne se na něm pracovat, další práce mohou probíhat kontinuálně.

M. Čermáková otevřela diskusi k tomuto bodu programu. Nikdo k navrženým tématům neměl žádné komentáře. Poděkovala proto za prezentaci témat a ukončila tento bod programu.

4. Shrnutí výstupů kulatého stolu k porodním domům a centrům porodních asistentek

M. Čermáková otevřela čtvrtý bod programu a předala slovo A. Forberger.

A. Forberger se věnovala především výstupům z kulatého stolu na téma Porodní domy a centra porodních asistentek, který v loňském roce proběhl v rámci projektu „Porodní asistentka na dosah“ v Brně. Předmětem diskuze byly zejm. možnosti rozvoje českého porodnictví. Prvním krokem by mohla být samostatná centra porodních asistentek v rámci porodnic, ve kterých by probíhala práce s ženami, které mají výhradně fyziologický průběh těhotenství.

Zdá se, že hlavní bariérou je komunikace – je třeba se zřizovateli zdravotnických zařízení více osobně jednat, prezentovat jim informace, které jsou dostupné, a k čemu pokrok v oblasti porodnictví pomůže. Další bariérou je však i současné legislativní nastavení.

Blíže viz příloha č. 1.

M. Čermáková poděkovala a otevřela k tématu diskusi.

Z. Brzobohatá uvedla, že silným argumentem v tomto tématu může být, že chybí lékaři/porodníci.

I. Königsmarková uvedla, že jedno Centrum porodní asistence již dříve existovalo (před téměř 20 lety) a zaniklo také proto, že nebyla společná platforma, kde by se mohlo diskutovat o společném fungování s klasickými zdravotnickými zařízeními. Dodala, že mj. je sama také nositelkou projektu MZd spojeného s Akčním plánem pro implementaci Zdraví 2020. V rámci něj se také podařilo napsat např. výukový kurz pro porodní asistentky, kvůli kterému by také měla vzniknout dvě centra pro porodní asistentky.

S implementací projektu je v současné době však problém, proto I. Königsmarková položila otázku, zda by se sekretariát Pracovní skupiny nemohl spojit s MZd.

Z diskuse vyplynulo, že na jednání není přítomen nikdo z MZd, kdo by měl o daném projektu informace, což způsobuje, že Pracovní skupina nemá k dispozici ucelený obrázek, proto není aktuálně na místě se k projektu za Pracovní skupinu blíže vyjadřovat.

L. Zachariášová navrhla, že by bylo možné přizvat např. na jednání některého dílčího pracovního týmu či samotné Pracovní skupiny zástupce/kyni příslušného Odboru z MZd, aby přišel/la prezentovat současný stav projektu. Nejúčelnější by mohl být pracovní tým pro východiska, čemuž byla vyjádřena ze strany Pracovní skupiny podpora.

M. Pavlíková se vrátila ještě k původním informacím od A. Forberger a komunikaci s gynekologicko-porodnickou klinikou v Brně a případnou podporu ze strany Pracovní skupiny. Bylo dohodnuto, že se v první fázi A. Forberger s gynekologicko-porodnickou klinikou v Brně spojí a zjistí detaily.

M. Čermáková následně ukončila diskusi k tomuto bodu programu.

5. Shrnutí činnosti pracovního týmu pro legislativu – podnět k porodním domům

M. Čermáková otevřela pátý bod programu jednání a předala slovo Z. Candigliotě.

Z. Candigliota shrnula, že podnět vznikl proto, že je zřejmá poptávka žen po vzniku porodních domů. V současné době vzniku brání právní úprava. Následně stručně shrnula znění a proces přípravy podnětu.

M. Čermáková poděkovala za shrnutí. Následně proběhla diskuse o podnětu a finálních úprav textu podnětu.

D. Legnerová vznesla výhrady ze strany VZP, které se týkaly několika aspektů podnětu. Byla diskutována zejména otázka proveditelnosti navrhovaných kroků či zapojení odborných společností. Dále hovořila o možnosti porodních asistentek podávat léčivé přípravky, která v tuto chvíli legislativě neexistuje.

O. Hlinomaz upozornil, že již v rámci týmu pro legislativu, ve kterém je zástupkyně VZP také zapojena, byla zřejmá velká snaha o vypořádání všech připomínek. Podnět byl předložen v kompromisní variantě zohledňující většinu připomínek.

Protože však Pracovní skupina nebyla usnášeníschopná, navrhla M. Čermáková zaslat podnět k hlasování per rollam. Což učiní sekretariát Pracovní skupiny.

6. Aktuální informace z jednání s Ministerstvem zdravotnictví

M. Čermáková otevřela předposlední bod programu a požádala L. Grünbergovou o shrnutí aktuálních informací.

L. Grünbergová shrnula, že 9. května proběhlo jednání s MZd za účasti náměstka pro legislativu Radka Policara, Denisy Kopkové (MZd), náměstkyně pro řízení Sekce pro lidská práva Martiny Štěpánkové, Marie Čermákové, Lucie Zachariášové a Lenky Grünbergové. Řešilo se téma sběru a publikace statistických dat (bude se dále jednat, proběhne další osobní jednání na náměstkovské úrovni + na MZd vzniká odborná skupina k analýze dat – je v plánu jednat o možnostech komunikace s Pracovní skupinou). Co se týče rozsudku ESLP ve věci Dubská a Krejzová proti ČR bylo diskutováno, že agenda spadá do gesce náměstka pro zdravotní péči, Romana Prymuly – s ním by měla v budoucnu proběhnout separátní schůzka k tomuto tématu, ale také obecně k agendě Porodnické skupiny. Otázka porodních domů je rovněž v gesci R. Prymuly. Na plnění úkolů z Priorit určených MZd se pracuje (průvodce pro rodiče zpracovává Odbor zdravotních služeb, konkrétní podoba spolupráce s Odborem se ještě bude řešit a příručka pro zdravotnická zařízení bude zpracovávat Odbor právní – stěžejní osobou je v této věci přímo D. Kopková – rovněž bude ještě blíže řešena podoba konkrétní spolupráce na příručce s Odborem).

D. Kopková doplnila, že v uvedených tématech se nejedná pouze o gesci sekce náměstka Prymuly. Je to samozřejmě otázka i právní, tedy gesce náměstka R. Policara.

7. Různé

M. Čermáková otevřela poslední bod programu.

D. Kopková uvedla, že se sejde do konce června s R. Policarem a p. Machovskou (iniciátorkou porodního domu).

I. Šmídová uvedla, že má tříletý výzkumný grant na otázku perinatální ztráty. K. Ratislavová doplnila, že napsala knihu a má dobré články k tématu perinatální ztráty.

A. Forberger doplnila, že L. Grünbergové předala výtisk Ekonomu, který je zaměřen na císařské řezy a požádala ji, aby článek o císařských řezech naskenovala a zaslala všem členkám a členům Pracovní skupiny.

M. Čermáková poděkovala všem za účast a ukončila jednání Pracovní skupiny.

Shrnutí úkolů pro sekretariát Rady a členky a členy pracovního týmu pro východiska:

1. K vypořádání statistického podnětu přizvat i M. Pavlíkovou.
Zodpovídá: sekretariát Rady
2. Informovat gesčně příslušný útvar VZP o potřebě více prověřovat indikace císařských řezů.
Zodpovídá: D. Legnerová
3. Připravit žádost o jmenování zástupce/zástupkyně ÚZIS do Pracovní skupiny.
Zodpovídá: sekretariát Rady
4. Poslat odkaz na dokument Světové zdravotnické organizace zabývající se mj. i porodnickým násilím.
Zodpovídá: M. Pavlíková
5. Na jednání týmu pro východiska pozvat zástupce/kyni příslušného Odboru z MZd, aby přišel/la prezentovat současný stav projektu, jehož garantkou je I. Königsmarková.
Zodpovídá: sekretariát Rady
6. Naskenovat a všem zaslat článek o císařských řezech.
Zodpovídá: sekretariát Rady

V Praze dne 19. července 2017

Zapsala: Lenka Grünbergová

Schválila: Marie Čermáková, předsedkyně Pracovní skupiny